

χυρ. Κολάκ. Ναύπακτ. Ξηρόμ. Σπάρτ. Τριχων. Φθιώτ. κ.ά.) — Ν. Έστ. 24 (1938), 138 γιουρ'τῶ Λήμν. Μακεδ. (Παρ-θεν.) γιρ'τῶ Στερελλ. (Σπάρτ.)

Έκ τοῦ Τουρκ. *y ũ r ũ t m e k* = βαδίζω, προχωρῶ, ὀρ-μῶ.

Όρμῶ, ἐφορμῶ κατὰ τινος ἔνθ' ἄν.: 'Εγιορνούδισε ἀπάνω τον γιὰ νὰ τότε σφάξῃ Νάξ. (Σαγκρ.) Γιουρ'δίσαν οἱ σκυλλί' ἀπάρι μ' νὰ μὴ φᾶν Σαμοθρ. Γιουρνούδ'σανε τὰ σκυλλιά ἀπάν' μας Θράκ. (Τσακίλ.) 'Εγιορ'δίσανε ὅλοι κι ἀπὸν ἀρπάξῃ ἡρπαξε Κρήτ. (Σητ.) 'Εγιορ'ντισε ἀπάνω τον σὰ θεριὸ Εὐβ. (Αἰδηψ.) Θὰ 'ιουρουνδίσῃ καμμιὰ ὥρα νὰ σὲ πιάσ' ἂ' τὰ μαλλιά Νάξ. (Ἀπόρωνθ.) Γιούρ'τ'ξι τοῦ σῶ'λλι κι τὸν δάγκουδ' Εὐβ. (Ἀκρ.) 'Εγιορ'ντῆξε καὶ τὸν πιάνει ἀπὸ τὸ λαιμὸ νὰ τὸν πινίξῃ Πελοπν. (Σουδεν.) "Αμα εἶδανε κ' ἦνοιξε ἡ πόρτα, ἡγιορουνδίσανε μέσα Θήρ. Πᾶμε τσ' ἐμεῖς νὰ γιουρ'δίσουμε νὰ 'βουμε μέσα αὐτόθ. Θύμουσι, χτυπᾷ μιὰ κάτου τοῦ δαχτ'λίδ' τσι γιουρνούτ'σι νὰ παγαίν' Λέσβ. Γιούρ'ντῆξε καὶ πῆρα σταφύλια Στερελλ. (Αἰτωλ.) 'Ε-γιορ'ντῆξε 'ς τὸν κατήφορο Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Τότις τοῦ τραῖ γιούρ'ντῆξε κατ' ἀπάνον τ' Θεσσ. (Πορταρ.) Γιουρ'ντῆ-ξαν τὰ σῶ'λλιά πάνον νὰ τὸν φᾶνε, νὰ τὸν πινίξουνε Θεσσ. (Τρίκερ.) Γιουρ'ντάει τοῦ Μαριὸ κι 'ν ἄρπαξι 'ν πάπια κ' ἔφ'γι αὐτόθ. Γιουρ'ντάει τοῦ φίδ' νὰ τὸν φάῃ (ἐκ παραμυθ.) αὐτόθ. Γιουρ'τάει μὴ τὰ μοῦτρα οὐ Ν'κόλας 'ς τὴ δουλειὰ Στερελλ. (Ἀχυρ.) Γιούρ'τα πάν' τ' αὐτόθ. Γιουρουνδῆξετε οὔλοι κι οὔλοι μαζί νὰ θερίσουμε γερά-γερά (= γρήγορα-γρήγορα) Κρήτ. (Μαλάκ.) Οὐλο τὸ χωριὸ ἐγιορουνδῆξε κ' ἔσβησε τὴ φωτιά αὐτόθ. Γιατὶ γιὰ νὰ 'ῃ εὐτὸς τοσηνὰ μάνητα, θὰ νὰ 'χε προησμένο τὸ σκῶτι δον, γιὰ νὰ τσῆ γιου-ρουνδῆξῃ καὶ νὰ τσῆ φάῃ τὴ μύτη Κρήτ. (Χαν.) 'Η γι-ἀρ-κούδα γιουρουντῆσι νὰ φύγῃ Μακεδ. "Ηρθαν αἰτοὶ κι γιουρ'τῆσαν 'ν τούνη φᾶν (ἐκ παραμυθ.) Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.) "Εχον νιὰ παλιόιδα π' γιουρ'τάει γιὰ ζ'μὲς Στερελλ. (Τρι-χων.) Γιούρ'τ'σαμι κι τοῦ τιλειούσαμι τοῦ χουράφ' αὐτόθ. Τὰ πρόβατα γιουρ'τᾶν νὰ μᾶς'νι ἀπουδῶ ἀπουκεί ὅ,τιδῆ-πουτι Στερελλ. (Φθιώτ.) Δὲ γιουρ'δάει θαπέρα νὰ κάμῃ καμμιὰ δουλειά, ἀλλὰ περ'μένει ἀπὸ 'μένα Πελοπν. (Βερεστ.) 'Ο Γιαννάκης γιούρ'τησε νὰ τοὺς χωρίσῃ, ἀλλὰ παρατά-τησε κ' ἔπεσε χάμου Πελοπν. (Βλαχοκερ.) "Εκαμε νὰ τῶ-νε γιουρουνδῆξῃ, γιατί τσι θάρρεψε γιὰ δουσουμάνηδες (= ἐχθρούς) Κρήτ. (Περιβ.) || Παροιμ.

Σῶ'λλι πὸν δὲ γιουρ'ντάει ἄφινέ του ν' ἄλυχτάῃ (ἐπὶ τῶν ἀκινδύνως ἀπειλούντων) Στερελλ. (Παρνασσ.) "Ἀσμ.

Οἱ Τοῦρκοι ἀποφασίσανε νὰ κάμουνε γιουρούσι κι ἀνάμεσα 'ς τσι χριστιανούς πᾶνε καὶ γιουρουνδοῦσι Κρήτ.

Τότες γιουρ'ντῆξ' ἡ Τουρκιά, τὴ γεφαλὴ του ἐκόψα, γιὰ νὰ τὴ βᾶνε τοῦ πασᾶ νὰ τῆνε δώση γρόσα αὐτόθ.

Τ' Ἀρδαχθιανό, τὸ Μυρθιανό, τὸ Σελλιανό περὶτον νὰ γιουρουνδῆσιν τζῆ Τουρκιάς νὰ τὴ γουτσομουρίσιν (ἐνν. τὰ ἀνταρτικὰ σώματα περὶτον = προπαντός) Κρήτ. ("Ἅγιος Βασίλ.) Συνών. εἰς λ. γ ι ο υ ρ γ ι ᾶ ρ ω. β) 'Αμτβ., ἐκκινῶ πολλαχ.: Γιούρ'τ'σιν νὰ πάγ' 'ς τοῦ χουράφ' Λήμν. Γιὰ ποῦ γιουρνούδ'σις; Μ. Ἀσία (Κυδων.) || "Ἀσμ.

Διφτέρτα μέρα γιούρ'δῃσι νὰ πᾶ' νὰ προουτουσπείρῃ.

'Η στράτα ρόδα γέμισι καὶ τὰ χουράφια σπόρου Λήμν.

Γιὰ δὲς 'τα πῶς γιουρ'δίσαν τὰ τέσσιρα 'να βόι, σὰ λιμουνιά, σὰ γυδουνιά μέσα σὶ περιβόλι Λήμν. (Πλάκ.)

γιουρουντίσμα τό, ἐνιχ. γιούρ'δισμα Κρήτ. (Σητ.) γιούρ'τουμα Στερελλ. (Ἀχυρ.)

Έκ τοῦ ρ. γ ι ο υ ρ ο υ ν τ ῖ ζ ω, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γ ι ο υ ρ ' d ῖ ζ ω καὶ γ ι ο υ ρ ' τ ᾶ ο υ.

Έφορμησις, ἐπίθεσις ἔνθ' ἄν.: Μὲ τὸ γιούρ'δισμα πὸν κάμανε, τ' ἀρπάξαν ὅλα μονομιᾶς. Κρητ. (Σητ.) Συνών. εἰς λ. γ ι ο υ ρ γ ι α. β) Κοινὴ προσπάθεια πολλῶν ἀτόμων πρὸς ἀποπεράτωσιν ἐργασίας Στερελλ. (Ἀχυρ.): "Ενα γιούρ'του-μα, πιδιά, κι τοῦ πῆραμι τοῦ σ'τάρ' (τοῦ πῆραμι = τὸ θερί-σαμε). "Ενα γιούρ'τουμ' ἀκόμα κι τὸν ἔμασαμι τὸν γαπνὸ αὐτόθ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ι ο υ ρ γ ι α 1β.

γιουρούσι τό, κοιν. καὶ Τσακων. γιουρούδ' βόρ. ἰδιώμ. γιουρούσιν Κύπρ. γιουρούχι Α. Κρήτ. γιρούσι "Ηπ. (Ραδο-βύζ.) Κρήτ. (Μεραμβ. κ.ά.) Σύμ. κ.ά. γιρούδι "Ηπ. (Κόνιτσ. Τζουμέρκ.) γιρούδ' Θεσσ. (Ἀνὰτ.) Μακεδ. (Βόιον) γε-ρούσι "Ηπ. Μακεδ. (Δεσκάτ."Ολυμπ.) Μεγίστ. — Μακρυγ., Ἀπομν., Β 28, 55 Δ. Λουκοπ., Γεωργ. Ρούμελ., 180 γε-ρούσιν Μεγίστ. γερούσ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) 'ιουρούσι Μακεδ. (Δρυμ.) γερούσζ' Μακεδ. (Δεσκάτ.)

Έκ τοῦ Τουρκ. *y ũ r ũ y ũ s* = βάδιςις, ἔφοδος.

1) Έφοδος, ἐξόρμησις κοιν. καὶ Τσακων.: Φρ. Κάνω γιου-ρούσι (κάμνω ἔφοδον, ἐφορμῶ) κοιν. 'Εκάναμε ἓνα γιουρούσι καὶ τοὺς σκορπίσαμε τοὺς Τοῦρκους κοιν. "Εκαμαν γιου-ρούσι καὶ τ' ἄρπαξαν τὰ ψάρια, δὲν προυνάναμε νὰ πάρουμε Μακεδ. (Καστορ.) Νὰ κάνουμε ἓνα γιουρούδ' νὰ δὸν θιρί-σουμι κι αὐτὸ πολλαχ. βόρ. ἰδιώμ. Σφάξανε πολλοὶ οἱ Τοῦρ-κοι 'ς τὰ τελευταῖα γιουρούσια 'Ιων. (Σμύρν.) "Εκαμε ἓνα γιουρούσι νὰ βῇ 'ς τὸ σπῖτι Πελοπν. (Μάν.) Γιουρούσι κά-μανε καὶ τσῆ τὰ πῆρανε ὅλα Κρητ. (Σητ.) Μ' ἓνα γιουρούσι πὸν κάμαμε 'ς τοὺς 'Ιταλοὺς τοὺς κάμαμε σκορπιδόχορτο Εὐβ. (Κουρ.) "Ισ-σα, παιδιά, 'ὰ κάμουμε ἓνα γιουρούσι οὔλ-λοι μαζί τσαι 'ὰ νιτάρουμε τὸ θέρον-νωρίς ('ὰ νιτάρουμε= θὰ τελειώσουμε) αὐτόθ. Κάνανε τὰ παλιόπαιδα γιουρούσι 'ς τὰ σταφύλια καὶ δὲν ἀφήκανε οὔτε τσαμπὶ Πελοπν. (Δάρα Ἀρκαδ.) Μὴν ἀπλώνῃς τὸ γέννημα 'ς τὴν αὐλή, θὰ κάνουμε γιουρούσι οἱ κόττες καὶ δὲ θ' ἀφήκουνε σπυρὶ αὐτόθ. || "Ἀσμ.

Εἶδα ἓνα φίδι μὲ φτερά, φίδι μὲ δυὸ κεφάλια κι αὐτὸ γιουρούσι-ν-ἔκαμε, γιουρούσι νὰ μὲ φάῃ "Ηπ. (Κόνιτσ.)

Πρῶτο γιουρούσι πῶκαμε, 'ς τὸν πόλεμο πὸν πῆγε, μιὰ κανονιά τοῦ δώσανε οἱ Τοῦρκοι μέσ' 'ς τὰ στῆθῃ Πελοπν. (Μάναρ.)

Σ' τὴ Γάδανο ξεπέζεψε κ' ἔκαμε καὶ γιουρούσι, κ' εἰς τὸ τζαμί κλειστήκανε μικροί, μεγάλοι Τοῦρκοι Κρήτ.

Τρανάει ὁ Γιώργης τὸ σπαθὶ κι ὁ Γιάννης τὸ τουφέκι κ' εὐτὺς γιουρούσι κάνανε 'ς τὴ μέση μέσ' 'ς τ' ἀσκέρι Μ. Λελέκ., Ἐπιδόρπ., 23 Συνών. εἰς λ. γ ι ο υ ρ γ ι α 1.

2) Όμαδική προσπάθεια πρὸς ἐπιτέλεσιν ἐργασίας "Ηπ. (Κου-κούλ.) Πελοπν. (Γαργαλ. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀχυρ. Φθιώτ.): "Αιντε, ρὲ παιδιά, νὰ κάνουμε ἓνα γιουρούσι νὰ κιώσουμε τὴ δουλειά (νὰ κιώσουμε=νὰ τελειώσουμε) Γαργαλ. "Αἰδτι, πιδιά, ἓνα γιουρούδ' ἀκόμα κι σκόλασαν τὰ ξύλα Κουκούλ. "Αἰτι ματακάθ'τι ἓνα γιουρούδ' νὰ βγάλουμι τοῦ τουμπρού-ζ' 'ς τὸν κατηφουράκον (τουμπρούζ'=χονδρόν τμήμα ξύλου) Φθιώτ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ι ο υ ρ γ ι α 1β. β) Ἐκκίνησις πρὸς ἐργασίαν κ.τ.τ. Δ. Λουκόπ., Γεωργ. Ρούμελ., 180: Μὲ τὴν πρώτη, δεύτερη, τρίτη τὸ πολὺ βροχή, κάνει τὸ γερούσι ὁ γεωργός, βάζει δηλαδὴ τὴ δουλειά του 'μπρός.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γιουρούσι, Γιερούσι*, καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιουρούσης* Ἀθῆν. Μακεδ. (Καβάλλ.) Σίφν. Στερελλ. (Λαύρ.) Σῶρ.

γιουρουστίζω Ἡπ.Θεσσ. (Νερόμυλ.) Θράκ. (Ἐπιβάτ. Σαρεκκλ.) Πελοπν. (Μεσσην. κ.ά.) κ.ά. — Ἐβδου. 6, 15, 2 *γιουρουδτίζου* Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) *γιουρουστάω* Πελοπν. (Βούρβουρ. Κερπιν. Σκορτσιν. κ.ά.) κ.ά. *γιουρυστῶ* Θεσσ. (Ἀνατολ.) Μακεδ. (Λιτόχ.) *γιουρουσάω* Πελοπν. (Ἀρκαδ. Κυνοῦρ.) *γιουρουχτάω* Κ. Πασαγιάν., Παρχαμύθ., 39 *γιουρουχτάου* Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γαργαλ. Μανιάκ. κ.ά.) *γιουρ'χτάω* Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ συμφύρ. τοῦ οὗσ. *γιο υ ρ ο υ σ ι* καὶ τοῦ ρ. *γιο υ ρ ο υ ρ τ ι ζ ῶ*, τὰ ὅπ. βλ.

Γιο υ ρ ο υ ρ τ ι ζ ῶ, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Γιουρούστησε* νὰ μὲ βαρέσῃ Πελοπν. (Βούρβουρ.) *Μὴν πᾶτε κοντὰ 'ς τὸ σκυλλί μου, γιατί θὰ γιουρουχτήσῃ νὰ σᾶς φάῃ* Πελοπν. (Γαργαλ.) *Γιουρούσαιε πάνω της νὰ τήνε χτυπήσῃ* Πελοπν. (Κυνοῦρ.) *Καὶ τώρα, πού, ἔτσι νὰ μὲ φουσήξῃς, πέφτω, νὰ μοῦ φταιξῇς, γιουρουχτάου* Πελοπν. (Μανιάκ.) *Οἱ Τοῦρκοι γιουρυστήσανε κ' ἐπῆραν τὸ ταμπούρι* Πελοπν. (Κερπιν.) *Ἐγιουρούδιτι μὴ τοῦ σπαθὶ 'ς τοῦ χέρ'* Ἡπ. *Κοίταξε μὴ γιουρυστίσ' οὐ σκυλλοὺς πᾶν' σου* Θράκ. (Σαρεκκλ.) *Γιουρουδτίσαιαν ἀπάνου τους κὶ τσ' διώξαμαν* Ἡπ. (Ζαγόρ.) Συνών. βλ. εἰς λ. *γιο υ ρ γ ι ᾶ ρ ῶ*. β) *Ἀποφασίζω* μὲ θάρρος Πελοπν. (Ἀρκαδ. Σκορτσιν.): *Γιουρούστησε καὶ τὸν ἔβγαλε σὲ καλὸ* Σκορτσιν.

γιουρούστισμα τό, ἐνιαχ. *γιουρούστισμα* Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιο υ ρ ο υ σ τ ι ζ ῶ*.

Ἐφοδος, ἐξόρμησις: *Κάναμαν ἓνα καλὸ γιουρούστισμα καὶ τσ' διώξαμαν*. β) Συνάντησις, συνομιλία.

γιούρτι τό, Εὐβ. (Αἰδηψ.) Πελοπν. (Βούρβουρ. Τρίκκ. Φεν. κ.ά.) Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) — Π. Γεννάδ., Φυτολ. Λεξ., 708 καὶ Γεωργ. γλωσσ., 13 — Λεξ. Αἰν. Δημητρ. *γιούρτ'* Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Εὐβ. (Αἰδηψ.) Ἡπ. (Ἀρτ. κ.ά.) Θεσσ. (Μοσχᾶτ.) Θράκ. (Ἑλληνοχώρ.) Πόντ. (Λιβερ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Ἀρτοτ.Γραν. Εὐρυταν. Καλοσκοπ. Μαλεσ. Νεοχώρ. Ξηρόμ. Περίστ. Τριχων. Ὑπάτ. Φθιώτ. Φωκ. Χαιρών.) — Δ. Λουκόπ., Γεωργ. Ρόμελ., 207. 311. 445. 446. Π. Παπαχριστοδ., Χαμέν. κόσμ. 22 καὶ Ἀρχ. Θρακικ. θησ., 3, 79 *γιούρτι* Πελοπν. (Βούρβουρ. Πιτσᾶ) *γιούρτι* Κρήτ. (Βάμ.) *γιούρτη* ἢ, Θεσσ. (Βαμβακ.) Στερελλ. (Λαμ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y u r t* = κατοικία, ἀκίνητον.

1) Οἰκία πρόχειρος καὶ εὐτελής ἢ ἐρειπωμένη Π. Παπαχριστοδ. ἐνθ' ἄν.: *Γιατί δὲ γκρεμνίζεις αὐτὸ τὸ γιούρτ', γιατί δὲ χαλνᾷς αὐτὸ τὸ παλιοσαράβαλο καὶ νὰ χτίσῃς ἓνα σπιτάζ'* καινούργιο; 2) Ἀγρὸς συνεχόμενος πρὸς οἰκίαν ἢ πλησίον αὐτῆς κείμενος καὶ ἐντὸς τοῦ χωρίου, λιπαινόμενος δ' ὡς ἐκ τούτου τακτικῶς καὶ ἐκ τῶν οἰκοσίων ζῶων καὶ διὰ τοῦτο χρησιμοποιοῦμενος καὶ ὡς κῆπος τῆς οἰκογενείας τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ πρὸς καπνοφυτεῖαν καὶ μάλιστα ὡς φυτώριον Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Εὐβ. (Αἰδηψ.) Ἡπ. (Ἀρτ.) Θεσσ. (Βαμβακ. Μοσχᾶτ.) Θράκ. (Ἑλληνοχώρ.) Κρήτ. (Βάμ.) Πελοπν. (Τρίκκ. Φεν. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ. Εὐρυταν. Καλοσκοπ. Λαμ. Μαλεσ. Νεοχώρ. Ξηρόμ. Περίστ. Φθιώτ. Φωκ. κ.ά.) — Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν. 207 311—Λεξ. Δημητρ.: *Ἐχου ἓνα καλὸ γιούρτ'* Περίστ. *Γέμ'σι τοῦ γιούρτ'* ἀγρόγιου-

σμου (=ἀγριον ἡδύοσμον) Ἑλληνοχώρ. Ὁ κάθε νοικοκύρης φυτεύει καὶ 'ς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κλήματα' ἐπίσης στίς ἄκρες τοῦ γιουρτιοῦ του καὶ 'ς τὰ δέματα τῶν ποτιστικῶν χωραφιών (δέματα=ἄκρες) Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν. 311. Συνών. α ὁ λ α γ ἡ. β) Πᾶς ἀγρὸς κείμενος πλησίον τοῦ χωρίου περιφραγμένος καὶ περιποιημένος δι' ἀφθόνων κοπρισμάτων Εὐβ. (Αἰδηψ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Γραν. Τριχων. Ὑπάτ. Φθιώτ. Φωκ. Χαιρών.) — Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν., 446 — Λεξ. Αἰν.: *Μουρέ, γιούρτ' εἶν' αὐτὸ τοῦ χουράφ'*! (εὐφορον ὡς κῆπος) Γραν. *Ἀγόρασέ τα αὐτὰ τὰ χτήματα, γιούρτια εἶνι* (συνών. μὲ τὴν προηγούμεν.) αὐτόθ. γ) Ὁ καπνὸς ὁ ὁποῖος φυτεύεται λαθραίως εἰς τὸν παρὰ τὴν οἰκίαν καλῶς λιπαινόμενον ἀγρὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀρίστης ποιότητος, προοριζόμενος πρὸς χρῆσιν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας Θεσσ. (Βαμβακ.): *Σ' τοῦ σπὶτ' καπνίζαν γιούρτη* ἦταν καλὸς καπνὸς κὶ τοῦ φουμέρανι οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ, δὲν τοὺν πούλαγαν. 3) Χέρσος ἔκτασις πέριξ ἀγροῦ Πελοπν. (Βούρβουρ. κ.ά.) 4) Κλιτὸς βουνοῦ πόφυτος κατάλληλος πρὸς βοσκὴν Πόντ. (Λιβερ.) 5) Μάνδρα, ὅπου διανυκτερεύουν ἐπὶ πολὺν χρόνον αἰγοπρόβατα Π. Γεννάδ., Φυτολογ. Λεξ., 708. Συνών. βλ. εἰς λ. *γιο υ ρ ο υ ρ τ ι*.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιούρτ'* Θεσσ. (Καρδίτς.) Μακεδ. (Καταφύγ.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιούρτια* Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Εὐρυταν. Κολάκ. Φθιώτ.)

γιουρτούδι τό, ἐνιαχ. *γιουρτούδ'* Θράκ. (Καρδίτς.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γιο υ ρ τ ι* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ο ὕ δ ι.

Μικρὸν τμήμα γῆς πρὸς φύτευσιν διαφόρων λαχανικῶν: *Κοντὰ 'ς τοῦ σπὶτ' ἔχουμι γιουρτούδ'*.

γιουσουρένιος ἐπίθ. Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γιο υ ρ ο υ ρ ο* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έ ν ι ο ς.

Ὁ ἐκ μέλανος κοραλλίου κατεσκευασμένος: *Πίπα γιουσουρένια*.

γιούσουρο τό, Θεσσ. (Τρίκερ.) Κουφονήσ. Κωνπλ. Κῶς Ρόδ.—Λεξ. Βλαστ. 483 Πρω. *γιούσουρι* Θήρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.)—Α. Καρκαβίτσ., Λόγ. Πλωρ. (ἐκδ. Ἐστίας, 211 καὶ 215) Κ. Παρορ., Στὸ ἄλμπουρ., 163 Ν. Πολίτ., Παραδ. 1, 311 Ν. Παπαδοπ., Ἐμπορ. ἐγκυκλ. 1, 320 — Λεξ. Βλαστ. 488 Πρω. Δημητρ. *γιούσουρ'* Λεξ. Δημητρ. *γιούσουρας* ὁ, Σάμ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y u s u r*. Βλ. περὶ αὐτοῦ Μ. Στεφανίδ., εἰς Λεξικογρ. Ἀρχ. 6(1923), 75.

Τὸ μέλαν κοράλλιον ἐνθ' ἄν.: *Τὸ γιούσουρο εἶναι σὲ βαθιὰ νερά.* Ἐδῶ, τὸ Ἀργυρόνησο, ἔχει γιούσουρα' εἶναι κλαδιὰ ὀλόκληρα Θεσσ. (Τρίκερ.) *Τὸ γιούσουρι εἶναι δεντρί πού φυτρώνει 'ς τὸν πάτο τῆς θάλασσας, μὲ κορμὸ καὶ κλαδιὰ χωρὶς φύλλα* Ν. Πολίτ., ἐνθ' ἄν. *Κοιτάζω μὲ τὸ γυαλὶ στὸν πάτο' πουθενὰ γιούσουρι!* Α. Καρκαβίτσ., ἐνθ' ἄν., 215. β) Τὸ σῶμα τοῦ κοραλλίου τούτου ὡς ὕλη κατασκευῆς διαφόρων ἀντικειμένων ἐνιαχ.: *Πίπα ἀπὸ γιούσουρι* Λεξ. Πρω. *Ἡ πίπα του εἶναι 'πὸ γιούσουρο* Κῶς. Ὁ κύρ-Δημητράκης τρανοῦσε ἡσυχος γιὰ τὸ σπῆτι του παίζοντας 'ς τὰ χέρια του τὸ κομπολόι του, καθαρὸ γιούσουρι Κ. Παρορ., ἐνθ' ἄν.

Γιουσουρούμ τό, Ἀθῆν. Στερελλ. (Ἀχυρ.) κ.ά.

Ἀπὸ τοῦ ἐπών. Ἐβραίου τινός, ἔχοντος κατάστημα εἰς τὸν χώρον τῆς ὁμωνύμου ἀγορᾶς, τῆς πλατείας Ἀβησσυνίας, παρὰ τὴν πλατεῖαν Μοναστηρακίου Ἀθηνῶν.

